

Raadsvoorstel

Agendanr. :
Reg.nr. : 1506009
B&W verg. : 28 mei 2013
Commissie :
Cie_verg. :
Raadsverg. : 25 juni 2013

Onderwerp: Huisvesting Stedelijk VMBO

1) Status

Op grond van uw bevoegdheid kaders voor beleid op hoofdlijnen te stellen, bieden wij u ter vaststelling deze nota over Huisvesting stedelijk VMBO aan.

2) Samenvatting

In het raadsvoorstel "Planstudiefase realisatie VMBO" van 8 juni 2011 (nr 11.043) heeft uw Raad ingestemd met het uitwerken van een bouwplan voor een nieuw stedelijk VMBO. Sindsdien is in overleg tussen directie en bestuur van het nieuwe stedelijk VMBO en ons college gewerkt aan een onderwijskundige visie en een programma van eisen. Vanuit de onderwijskundige visie gaat het nieuwe stedelijk VMBO werken vanuit twee units, praktisch en theoretisch lerend. Het daarbij behorend ruimteprogramma voor 1400 leerlingen omvat 14.500 m2 bruto vloeroppervlakte. Om de ambities van het nieuwe VMBO waar te maken is nieuwe huisvesting vereist. Door die huisvesting te positioneren op een locatie waarbij ook nieuwe huisvesting voor het Jeroen Bosch College is te realiseren (Rompertsebaan/Centrum) ontstaat een bijzondere meerwaarde. Er ontstaat een verbinding van VMBO met HAVO/VWO op het thema techniek, waarbij de betrokkenheid van het bedrijfsleven is te optimaliseren. Financieel is deze dubbelslag qua huisvesting mogelijk door een met het schoolbestuur OMO af te sluiten overeenkomst tot doordecentralisatie van middelen en verantwoordelijkheden voor onderwijshuisvesting. De financiering heeft een tweetal componenten. Namelijk enerzijds de inzet van de kapitaallasten van de in het structuurfonds opgenomen investeringsmiddelen. Anderzijds de inzet van bestaande gemeentelijke middelen voor onderwijshuisvesting voor alle scholen van OMO in deze stad. Op deze wijze ontstaat een unieke onderwijs campus die goed is voor leerlingen, voor de arbeidsmarkt en voor de stad.

3) Voorstel

Bijgaand concept – raadsbesluit vaststellen waarin wordt gevraagd :

1. Te kiezen voor een nieuw sterk stedelijk VMBO en daarvoor nieuwe huisvesting mogelijk te maken.
2. Als locatie voor het nieuwe stedelijk VMBO te kiezen voor het huidige Jeroen Bosch College Rompertsebaan 63 als onderdeel van een onderwijs campus.
3. Voorbereidingen op te starten voor het opstellen van een definitieve overeenkomst met schoolbestuur OMO voor realisatie hiervan binnen de in het raadsvoorstel geschetste kaders t.a.v. budgettaire neutraliteit, gemeentelijke kwaliteitsambities en terugval gebouwen.
4. Een krediet beschikbaar te stellen van €2,5 miljoen voor aankoop van het Centrum Sint Teunislaan

Steller : van Helvoort
Tel. : (073) 615 93 71
E-mail : t.vanhelvoort@s-hertogenbosch.nl

4) Aanleiding

Bij het raadsvoorstel planstudiefase realisatie VMBO (8 juni 2011 nr.11.043) heeft uw Raad ingestemd met het uitwerken van een bouwplan voor een nieuw stedelijk VMBO. Daarin is ook gemeld dat de VMBO-scholen met een nieuw onderwijsconcept een samenhangend aanbod tot stand willen brengen met kwalitatief uitstekend en aantrekkelijk beroepsonderwijs. Het doel is om een nieuw en kleinschalig georganiseerd VMBO te realiseren voor ongeveer 1.400 jongeren, dat bijdraagt aan de doelstellingen van een duurzame arbeidsmarktkwalificatie.

De aanleiding hiervoor was de constatering dat het VMBO in onze stad kampt met een aantal problemen waardoor jongeren niet altijd een optimale voorbereiding krijgen voor het middelbaar beroepsonderwijs en de arbeidsmarkt. Het gevolg hiervan is dat leerlingen (en ouders) verkeerde schoolkeuzes maken, wat uitval en voortijdig schoolverlaten kan veroorzaken. Dit leidt niet alleen tot demotivatie en onbenutte talenten bij de jongeren maar ook tot knelpunten op de arbeidsmarkt waar in de toekomst juist goed opgeleide vakmensen nodig zijn. Om deze situatie adequaat en blijvend te verbeteren, is een ingrijpende wijziging nodig van het bestaande aanbod in het VMBO.

De bestaande VMBO-scholen Duhamel College, Hervion College en Van Maerlant hebben een klein percentage leerlingen van de theoretische leerweg (VMBO-t). Het Duhamel College en het Hervion College lopen terug in leerlingaantal. Geen enkele school is in staat om – in zijn eentje - een breed en aantrekkelijk aanbod van beroepsopleidingen te bieden. Verder hebben deze VMBO-scholen een groot aantal leerlingen met forse leerachterstanden en/of sociaal-emotionele problematiek. Met de huidige schaalgrootte wordt het steeds moeilijker om een adequaat zorgaanbod te realiseren.

De huidige schoolgebouwen, die samen op zich voldoende omvang hebben, bieden onvoldoende mogelijkheden om eigentijds onderwijs te verzorgen. Er zijn onvoldoende mogelijkheden om leerprogramma's aan te bieden die passen bij de leerbehoefte van een individuele leerling. Een verandering van sectorkeuze of van leerweg betekent voor een leerling in de bestaande situatie ook een verandering van school met extra risico op schooluitval. Er is onvoldoende gelegenheid om VMBO-t leerlingen een extra praktijkvak te bieden. Ook is de huisvesting voor de nieuwe doelgroep havo/vwo leerlingen met een specifieke zorgvraag ontoereikend. Geen van de huidige gebouwen is groot genoeg of geschikt om alle sectoren (economie, techniek, zorg en welzijn) in combinatie met alle leerwegen te huisvesten.

Uit de hierna beschreven visie en ruimteprogramma blijkt dat nieuwe huisvesting een voorwaarde is om een nieuw krachtig VMBO te realiseren en daarmee de stad de basis te geven voor een gezonde arbeidsmarkt, of anders geformuleerd: het VMBO de springplank te laten zijn voor de economie van morgen.

5) Inhoud

5.1. Visie en ambitie

De scholen Hervion College, Duhamel College en Van Maerlant vormen sinds kort één nieuw stedelijk VMBO onder aansturing van één directie. Vanuit deze scholen is het afgelopen jaar gewerkt aan een nieuwe onderwijskundige visie. Volgens de visie moet er ruimte komen om het onderwijs eigentijds vorm te geven. Er moet sprake zijn van een eenheid, met herkenbare

opleidingen binnen elkaars handbereik. Die herkenbare opleidingen binnen een eenheid wordt ook gezien als voorwaarde voor de ontwikkeling van de relatie met partners in het primair onderwijs, het middelbaar beroepsonderwijs en bedrijfsleven. In die visie is de verandering van de huisvesting als een voorwaarde voor de kwaliteit van het onderwijs geformuleerd. De spreiding over de meerdere locaties wordt gezien als een voorname belemmering voor het realiseren van de ambitie.

De ambitie van het stedelijk VMBO 's-Hertogenbosch is groot. Het realiseren van een nieuwe en bijzondere onderwijsomgeving (inhoudelijk en fysiek) voor leerlingen in het VMBO in 's-Hertogenbosch en omgeving. Een omgeving waarin leerlingen met activerende en digitale didactieken, praktijkgericht levensrecht kunnen leren, waarin ze gestimuleerd worden om zelf actief te zijn, en waarbij de communicatie met elkaar een dialoog is. Leerlingen leren op basis van intrinsieke motivatie in een duidelijke en consequente leeromgeving. Met uitdagend onderwijs worden leerlingen begeleid naar hun rol als professional met een plek op de arbeidsmarkt. Het Stedelijk VMBO heeft een breed aanbod voor alle leerwegen in drie sectoren van het VMBO. Dit wordt samen met het bedrijfsleven ingevuld met contextrijk en levensrecht leren. Er zijn alle mogelijkheden om aan te sluiten bij keuzes van leerlingen, bij leerlingen die nog geen keuze hebben gemaakt en bij verandering van keuzes op meerdere momenten in de opleiding.

In de nieuwe school komen leerlingen binnen die als dat nodig is de tijd krijgen zich te oriënteren op alle sectoren. Vanuit één pedagogisch-didactische benadering krijgen zij zicht (ook letterlijk) op alle routes die naar hun toekomst kunnen leiden binnen één gebouw. Verandering van die route tijdens hun schoolloopbaan is mogelijk. De leerlingen worden betrokken bij en zijn eigenaar van hun eigen leerroute.

5.2. Programma van eisen

Eerst zijn de visie en ambitie vertaald naar een huisvestingsconcept. Een huisvestingsconcept beschrijft de grote lijnen waarop de toekomstige huisvesting ingevuld wordt. Het geeft zicht op volumes, relaties en ordeningen in het gebouw, sferen en uitstraling. Dit alles in nauwe relatie met de onderwijsvisie waarvoor de toekomstige huisvesting faciliterend moet zijn.

De school hanteert vier kernbegrippen voor de voorwaarden die aan de huisvesting van het stedelijk VMBO worden gesteld:

Kind centraal

Het VMBO leidt mensen op voor het bedrijfsleven. Maar het is voor veel kinderen een bijzondere (onzekere) stap in de leer carrière. Net zoals bij de structuur van het onderwijs rekening wordt gehouden met de ontwikkeling van kinderen bij hun leerproces, moet het gebouw dat ondersteunen. Dat gaat verder dan het benoemen van "kleinschaligheid". Het gaat veel meer om de mogelijkheid van kinderen om zich thuis te voelen en te kunnen ontwikkelen als mens.

De directe leeromgeving is overzichtelijk en biedt gelegenheid om op een eigen manier invulling te geven aan het onderwijs, aan taken en opdrachten en aan het contact tussen leerling en leerkracht. De omgeving is veilig en "eigen", kent geen verrassingen maar biedt wel uitdaging.

Menselijke maat

Het stedelijk VMBO is een omgeving waar kinderen leren, leerkrachten werken, en ouders en andere bezoekers gebruik maken van faciliteiten. Het aantal leerlingen (ca. 1.400) leidt tot een omvangrijke behoefte aan verschillende ruimten. Dan is de kans groot dat het stedelijk VMBO als geheel model gaat staan voor de nieuwe uiting en het vormgeven van de gebouwde omgeving. Er wordt echter aan gehecht dat de omgeving waarin de kinderen leren en mensen werken zich kenmerkt door herkenbaarheid, overzicht en de mogelijkheid om te beïnvloeden.

Voor de huisvesting is de opgave om de menselijke maat vorm te geven, zonder de relatie met de ambitie te verliezen. Dan wordt al snel gesproken over kleinschaligheid (binnen een geheel). Maar wat is dat dan? De medewerkers van de school geven aan dat groepen of clusters van ca. 200 personen passen bij dat gevoel. Dat geldt voor een samenhangend domein, maar ook voor ruimten waarin andere activiteiten plaatsvinden. Iedereen kent elkaar dan nog, of is herkenbaar als individu. Hier hoort ook het gevoel van trots en eigenheid bij. Als de herkenning of herkenbaarheid wordt omgezet in trots voor de omgeving, en voor het gebouw, is een menselijke maat gecreëerd.

Externe oriëntatie

Het stedelijk VMBO is natuurlijk een school, maar wel één die functioneert in een omgeving waarmee zij een intensieve relatie heeft. Bedrijfsleven, ouders, partners in het onderwijs en omgeving (wijk, stad en maatschappij) dragen bij aan het succes en welbevinden van de leerlingen. De school stelt zich open voor derden om het onderwijs te versterken. Functies en ruimtes worden gedeeld, er worden verbindingen gelegd met partijen om elkaar wederzijds positief te beïnvloeden.

Het stedelijk VMBO is herkenbaar en nodigt uit. De huisvesting van het stedelijk VMBO biedt ruimte voor partners om onderwijs, beroep en ontspanning te delen. Ruimten worden gedeeld (in de school en daarbuiten), activiteiten van de wijk en de stad vinden in de school plaats, het bedrijfsleven maakt kennis met de school en vice versa. Die ontmoeting is vanzelfsprekend en voor alle betrokkenen waardevol. Ruimten nodigen uit om te ontmoeten, zijn herkenbaar en bereikbaar, en ondersteunen de externe functies.

Dialog

Het onderwijs ontwikkelt zich zelf ook. Bij het stedelijk VMBO is als uitgangspunt geformuleerd dat er met kinderen wordt gesproken en gewerkt, en minder over kinderen en frontaal. Leerlingen en medewerkers kunnen elkaar bereiken als het nodig is, zijn gelijkwaardig als personen, zonder de functionele verhouding uit het oog te verliezen. Deze dialoog kan nog worden verbreed naar partners, binnen en buiten het onderwijs. In de dialoog komen de centrale positie van het kind, de menselijke maat of benadering en de externe oriëntatie samen.

De huisvesting moet dialoog mogelijk maken. Er is letterlijk ruimte voor een gesprek, tussen individuen en met een groep. Er is ruimte voor ontmoeting, er zijn verschillende plekken. Dialoog is mogelijk omdat er regels zijn voor de omgang met elkaar. De huisvesting moet die regels ondersteunen. Dat kan door de omvang en ligging, maar ook door de technische kwaliteit. Oriëntatie en zichtrelaties zijn belangrijk.

5.3. Ruimteprogramma

Op basis van het huisvestingsconcept, het aantal van 1.400 leerlingen en de normeringen vanuit de gemeentelijke verordening huisvestingsvoorzieningen onderwijs is een eerste globaal programma van eisen ontwikkeld. Samengevat komt dat programma neer op 14.500 m² bruto vloeroppervlakte waarvan ruim 2.000 m² betrekking heeft op bewegingsonderwijs.

Naast dit programma is ruimte vereist voor bij de school horende voorzieningen als parkeerterrein, fietsenstalling, schoolplein en groeninrichting. Afhankelijk van het aantal bouwlagen is dan een locatie nodig van 12.000 tot 17.000 m².

Het ruimtelijk programma van de school zoals nu ontwikkeld, sluit aan bij de opleidingen. Er is straks sprake van twee, ook ruimtelijk herkenbare, units. Binnen de beroepsgerichte unit zijn dan de bestaande opleidingen van Duhamel en Hervion gebundeld. De vakcolleges Techniek en Zorg/Welzijn zijn als eenheden herkenbaar. Onderbouwleerlingen die een keuze hebben gemaakt voor beroepsgericht, zijn gezamenlijk gehuisvest. Een belangrijk onderdeel van de opleiding bestaat uit de sectororiëntatie voor deze leerlingen. De andere unit bestaat uit de theoretische leerweg en dienstverlening en commercie. Ook hier is een clustering in de huisvesting gemaakt, die aansluit op de wens om kleinschalige en herkenbare eenheden te realiseren, waar ondernemerschap wordt ondersteund. Voor beide units zal een aansluiting worden gerealiseerd met centrale functies. Dat gebeurt juist om veel meer zichtbare ruimtelijke kwaliteit voor het onderwijs te realiseren. Ontmoeting, ontspanning, creativiteit en aansluiting bij de omgeving krijgen daar vorm.

In de bestaande gebouwen van het stedelijk VMBO is een dergelijk ruimteprogramma niet inpasbaar. Dat betekent dat binnen het bestaande scholenbestand de visie en ambitie van de school niet of slechts ten dele is vorm te geven. Dat betekent ook dat een groot deel van de huidige knelpunten binnen het VMBO niet adequaat is op te lossen. Uit het ruimteprogramma blijkt dat huisvesting op één locatie een noodzakelijke voorwaarde is. Voor het stedelijk VMBO geldt dat een gebouw de mogelijkheid moet bieden om leerlingen zich te oriënteren op hun manier van leren en de sector waarbinnen zij dat willen doen. Door middel van het gebouw kan het VMBO zich presenteren en profileren naar haar omgeving.

5.4. Locatie

De leerlingen van het stedelijk VMBO komen uit de hele gemeente, een deel (22%) van de leerlingen komt van buiten de gemeente. Gewenst is daarom een centrale ligging in het voedingsgebied van de school. De meeste leerlingen (70 %) komen met de fiets of brommer naar school, een kleiner deel met bus of trein. De school moet dus vooral veilig per fiets bereikbaar zijn, vervolgens zijn bus- en treinverbindingen van belang.

Een probleem met het huidige vmbo is het slechte imago. De nieuwe vmbo-school moet dus op een zgn. A-locatie liggen, een plek met een positieve associatie. We zijn trots op het nieuwe vmbo. De school mag dus op een zichtlocatie staan. Hiermee wordt het VMBO letterlijk zichtbaar, een mooi gebouw wekt positieve associaties op.

Zoals u gemeld tijdens de raadsvergadering van 19 maart jl. zijn diverse locaties bekeken. Het gaat om Willemspoort, Hervensebaan, De Vliert, Isabellakazerne en De Groote Vliet. Op voordracht van het schoolbestuur is daar de locatie Rompertsebaan aan toegevoegd. Voor de beoordeling van die locaties is het globale programma van eisen de basis geweest. In die beoordeling zijn vooral kwalitatieve aspecten als functionaliteit en beleving/uitstraling meegenomen. Maar ook zaken als bereikbaarheid, parkeren en aanwezige omgeving zijn als kwalitatieve aspecten meegenomen.

De beste locatie voor het nieuwe stedelijk VMBO achten wij de Rompertsebaan. Er ligt nu een unieke kans het stedelijk VMBO te realiseren op de huidige locatie van het Jeroen Bosch College en deze school te verplaatsen naar het naastgelegen Cementrum. Deze locatie sluit

uitstekend aan op de ambities vanuit het programma van eisen. Er is hier (letterlijk) alle ruimte voor leerlingen zich te ontwikkelen op een plaats centraal in het voedingsgebied van de school. Voor het voortgezet onderwijs ontstaat aan de Rompertsebaan/St. Teunislaan een campus, een brede samenwerking tussen twee scholen in een veilige omgeving met kleinschaligheid en een herkenbaar pedagogisch/didactisch karakter van de te onderscheiden delen. Beide scholen behouden de eigen zelfstandigheid, maar zoeken de raakvlakken op om eigenheid te versterken en om van elkaar te leren.

Op deze locatie is bovendien een verbinding te leggen op het thema techniek tussen VMBO en HAVO/WO. Voor een gezonde arbeidsmarkt is inzet van onderwijs op techniek essentieel. Idee is om vanuit een campus-opzet de techniekkolom van VMBO basisberoepsgericht tot en met Technasium vorm te geven. Het is mogelijk hier zowel een praktijkomgeving als een laboratoriumomgeving en een onderzoeksomgeving te creëren. Hierdoor ontstaat een natuurlijke synergie tussen de diverse onderwijsniveaus:

- Technasium: een laboratoriumomgeving voor onderzoek
- VMBO de werkplaats voor vakmensen
- MAVO/VMBO-t en Havo het middenkader voor de toekomst

Samenwerking met het bedrijfsleven vindt nu al veel op beide scholen plaats en zal door techniek als basis te kiezen steeds meer in het onderwijs integreren. Met een dergelijke campus is onderwijskundig vorm te geven aan het onlangs gesloten Techniekpact 2020: op 13 mei jl. hebben bestuurders uit het onderwijs, het bedrijfsleven, van werkgevers, werknemers en de regio's samen met regeringsvertegenwoordigers het Techniekpact in het Science Center NEMO ondertekend. Een van de uitgangspunten is dat het techniekonderwijs over de volle breedte het fundament vormt voor een gezonde arbeidsmarkt voor technici. Het pact richt zich dan ook op basisonderwijs, voortgezet onderwijs, beroepsonderwijs, hoger onderwijs en scholing van werkenden. De campus sluit aan bij de landelijke ontwikkelingen en loopt in enkele opzichten daarop vooruit. Dit biedt de gemeente 's-Hertogenbosch ook de gelegenheid om zich te profileren.

Vanuit het bedrijfsleven (Brabants Zeeuwse Werkgeversfederatie) ligt er inmiddels ook een steunbetuiging bij ons college om juist voor deze locatie te kiezen. Men ziet juist daar kansen voor sterke betrokkenheid van het bedrijfsleven": "Leerlingstages, gastlessen, docentenstages, bedrijfsbezoeken maar ook het bedrijfsleven als opdrachtgever naar het onderwijs voor praktijkgerichte projecten uit het curriculum zullen als gevolg hiervan volgens een meer natuurlijke weg ontstaan."

De nadruk op techniek suggereert een eenzijdige focus. Dat is echter niet aan de orde. Er is aandacht voor alle talenten voor alle leerlingen, waarbij het gegeven is dat in een moderne, steeds vernieuwende wereld geen enkele sector zonder techniek kan bestaan: zorg, sport, cultuur, met als overkoepelend thema techniek. Het talent van de leerling geeft hem/haar de richting die hij/zij in moet gaan en techniek kan daarbij doel zijn, maar is ook in alle facetten ondersteunend voor de manier waarop de leerling überhaupt op weg gaat.

Deze unieke kans om voor de stad en voor alle leerlingen een voorziening te realiseren die decennia lang mee kan, willen wij benutten.

Vanwege de decentrale ligging zijn de locaties Isabellekazerne, Willemspoort en De Grote Vliet afgevalen. De Isabellekazerne ligt ook nog in een andere gemeente waardoor verplaatsing in procedurele zin (inclusief verschuiving van bekostiging naar andere gemeente) bijzonder tijdrovend zal zijn. Bij Willemspoort is daarnaast sprake van nadelen in de sfeer van "veiligheid en geborgenheid". Bezien vanuit het perspectief van jongere leerlingen is dit een wel erg drukke en grootschalige omgeving. Het gaat hier om een woningbouwlocatie waardoor

sprake is van relatief hoge grondkosten. Bij De Grootte Vliet is naast de decentrale ligging ook sprake van een minder goede bereikbaarheid met het openbaar vervoer.

De locatie Hervensebaan sluit onvoldoende aan bij de onderwijsinhoudelijke visie. Het gebouw is te klein en ongeschikt voor het gehele onderwijsprogramma. Dat betekent dat er altijd sprake zal zijn van twee gebouwen (Hervensebaan 1 en 5). Ook al zouden die gebouwen visueel of anderszins te verbinden zijn betekent dit dat er een scheiding in leerwegen en/of sectoren zal moeten plaatsvinden waardoor niet de optimale uitwisseling en oriëntatie kan plaatsvinden.

De locatie De Vliet biedt op zich ook goede mogelijkheden om de ambities vanuit het programma van eisen omtrent veiligheid, uitdaging, menselijke maat, ontmoeting en zichtlocatie, waar te maken. Deze locatie omvat een drietal varianten, namelijk nieuwbouw op het transferium, op het overloopterrein Sportiom en in of aan het Stadion. Wij achten nieuwbouw op het transferium niet gewenst. Nieuwbouw hier is mogelijk door het opschuiven van het transferium naar het huidige zogeheten overloopterrein bij het Sportiom. Dat betekent een risico op verminderde belangstelling voor dit nu bijzonder succesvolle transferium. Ook vergt dit een behoorlijke investering die – anders dan voor het VMBO – geen meerwaarde heeft. Inpassing van nieuwbouw in of aan het stadion is ruimtelijk gezien – en daarmee ook financieel – bijzonder lastig. Ook is het de vraag in hoeverre het nieuwe gebouw dan de gewenste eigen uitstraling inclusief veiligheid en geborgenheid kan krijgen. Nieuwbouw op het huidige overloopterrein – al dan niet in combinatie met bebouwing aan of bij het stadion- is binnen de locatie De Vliet de meest passende plek.

In deze variant dient de Victorialaan te worden omgelegd naar de oostzijde van het stadion inclusief aansluiting op de Stadionlaan. Ook zijn dan om het vereiste aantal parkeerplaatsen te behouden nieuw aan te leggen parkeerplekken vereist aan de oostzijde van het stadion. Hiervoor zou dan een voetbalveld van BVV ingezet kunnen worden. Dat is vervolgens te compenseren door de aanleg van kunstgras op dit voetbalcomplex. Tussen stadion, Sportiom en nieuwbouw VMBO is een nieuw hoogwaardig plein/park aan te leggen.

De sportvoorzieningen voor het VMBO zijn aan te haken aan het Sportiom, al dan niet (tegen meerkosten) in de vorm van een sporthal. Nieuwbouw van het VMBO hier geeft een positieve impuls aan de gebiedsontwikkeling rondom stadion en Sportiom. Het realiseren van nieuwbouw van een stedelijk VMBO op deze plek heeft meerwaarde voor en synergie met de aangrenzende sport-, beweeg en leisure voorzieningen zoals het Sportiom, het voetbalstadion, het voetbalcomplex BVV en de parkachtige omgeving aan de zuidwestzijde van het Sportiom

Hoewel De Vliet(Sportiom) een goede locatie is, stellen wij Uw Raad toch voor een andere locatie te kiezen, een nog betere locatie: de Rompertsebaan. Het primaire doel van nieuwe huisvesting is namelijk het meest optimale onderwijsinhoudelijke aanbod te realiseren. Daartoe biedt die locatie de beste voorwaarden.

5.5. Communicatie/vervolgprocedure

Voor de ontwikkeling van het VMBO en verplaatsing van het Jeroen Bosch College is een afwijking van het bestemmingsplan nodig. Daarbij zal nadrukkelijk ook de verkeerssituatie

aldaar worden gezien. Voor afwijking van het bestemmingsplan is besluitvorming door uw Raad vereist. Voor de beoogde financiering is een overeenkomst te sluiten met het schoolbestuur. Een voorstel tot besluitvorming over de overdracht van verantwoordelijkheden en middelen zullen wij u dit najaar voorleggen. Bij een positief raadsbesluit kan OMO de verplaatsing van het Jeroen Bosch College in 2017 realiseren en aansluitend de huisvesting van het stedelijk VMBO. Dat is een jaar later dan bij nieuwbouw op een nu vrijliggende locatie. De unieke kans die deze locatie biedt, weegt ruimschoots op tegen dat nadeel.

6) Financiële paragraaf

Zoals eerder aangegeven heeft nieuwbouw voor het stedelijk VMBO geen betrekking op de gemeentelijke zorgplicht. Dat is de reden waarom ons college deze investering niet ten laste wil brengen van de reserve onderwijshuisvesting. Nieuwbouw voor het stedelijk VMBO is te zien als een van de omvangrijke stedelijke voorzieningen waarvoor het structuurfonds in het leven is geroepen. Bij de voorjaarsnota 2011 is versterking van het VMBO als projectvoorstel opgenomen in het structuurfonds. Bij het in de aanleiding van dit voorstel genoemde raadsvoorstel (8 juni 2011, nr. 11.043) heeft uw Raad het VMBO overgeheveld van de verkenningsfase naar de planstudiefase. Hiervoor is in het structuurfonds een bedrag van € 23 miljoen aangemerkt. Daarnaast zijn opbrengsten voorzien uit het afstoten van de bestaande gebouwen/locaties van de betreffende VMBO-scholen. Met deze middelen is de investering voor een nieuw VMBO te dekken.

Voor de locatie Rompertsebaan/Centrum geldt dat ook geld nodig is voor de verplaatsing van het Jeroen Bosch College. Een aanpassing van de huisvesting van het Jeroen Bosch College (bouwjaar 1972) is voorzien in de meerjarenplanning onderwijshuisvesting voor het jaar 2020. Gelet op de leeftijd van dat schoolgebouw is dan renovatie of vervangende nieuwbouw aan de orde. De huidige wetgeving geeft aan dat renovatie (in het voortgezet onderwijs) een financiële verantwoordelijkheid is van het schoolbestuur. Vervangende nieuwbouw komt voor rekening en verantwoording van de gemeente.

Met OMO heeft uitvoerig overleg plaatsgevonden over de financiering voor beide huisvestingsvoorzieningen. Dit heeft geleid tot een onderzoek naar een overeenkomst met OMO waarbij OMO de verplichting op zich neemt deze nieuwe huisvesting te realiseren. Met OMO is een langdurige overeenkomst aan te gaan waarbij bestaande gemeentelijke middelen voor onderwijshuisvesting voor alle scholen van OMO alsook de kapitaallasten van de investering in het structuurfonds worden overgeheveld. De OMO-scholen zijn: Sint-Janslyceum, Rodenborchcollege, Jeroen Bosch College en stedelijk VMBO. Samen 5800 leerlingen (van de in totaal 9.000 leerlingen voortgezet onderwijs). De bestaande gemeentelijke middelen voor onderwijshuisvesting voor deze scholen bestaan uit kapitaallasten van gepleegde investeringen (Rodenborchcollege en Sint Janslyceum), OZB en verzekeringsgelden. OMO neemt tegen boekwaarde deze scholen over. De gelden die daarmee, inclusief de lasten vanuit het structuurfonds, jaarlijks vrijvallen (circa € 2,2 miljoen) zijn op basis van die overeenkomst over te hevelen naar OMO. Daarmee neemt OMO de volledige verantwoordelijkheid voor alle huisvestingsaangelegenheden van hun scholen voor de gehele looptijd van de overeenkomst op zich. Alsook –uiteraard- de verplichting om binnen enkele jaren nieuwe huisvesting te realiseren voor Jeroen Bosch College en stedelijk VMBO. OMO is in deze opzet de bouwheer alsook de volledige eigenaar van de schoolgebouwen. Bij het onttrekken van de onderwijsbestemming van een van deze OMO-scholen in de toekomst valt het schoolgebouw terug aan de gemeente. Een dergelijke constructie maakt het voor

OMO mogelijk de geraamde investeringskosten voor deze beide scholen te bekostigen.

Een dergelijke overeenkomst is voor beide partijen gunstig en haalbaar. Gedachte daarachter is dat het Sint-Janslyceum en het Rodenborchcollege qua huisvesting op orde zijn en in de komende jaren geen substantiële investeringen zullen vergen. Omgerekend naar een bedrag per leerling zal het over te hevelen bedrag vanuit de gemeente naar OMO lager zijn dan de uitkering uit het gemeentefonds voor huisvesting voortgezet onderwijs. Een dergelijke overeenkomst is nieuw voor onze gemeente. Diverse gemeenten en ook OMO werken al langer met dergelijke overeenkomsten. De overeenkomst is een middel om te komen tot nieuwbouw en de daarmee beoogde versterking van het VMBO. Het is geen doel op zichzelf. Daar waar soortgelijke situaties zich zullen voordoen is te bezien of dit middel dan ook effectief kan zijn. Vooralsnog voorzien wij dergelijke situaties nu niet.

Dit model en de daaruit voortkomende overeenkomst hebben nog nadere uitwerking nodig. De kaders daarvoor zijn op hoofdlijnen:

- budgetneutraliteit (inclusief inzet middelen structuurfonds) op lange termijn voor de gemeente;
- realisatie van gemeentelijke ambities t.a.v. kwaliteit, duurzaamheid en energiebesparing;
- terugval gebouwen aan gemeente bij einde looptijd of tussentijds bij niet nakomen verplichtingen.

Om tot de uitwerking van een definitieve overeenkomst met OMO te komen binnen deze kaders, hebben wij inmiddels een intentieovereenkomst gesloten met het schoolbestuur (zie bijlage). De overdracht van bevoegdheden, verantwoordelijkheden en middelen voor de huisvesting van genoemde scholen zullen wij uw Raad ter besluitvorming voorleggen.

Onderdeel van de afspraken met OMO is het aankopen van gebouw Cementrum (Sint Teunislaan) door de gemeente en het vervolgens overdragen daarvan aan OMO. Die aankoop vergt een bedrag van €2,5 miljoen. Dekking daarvan is te genereren uit de opbrengsten van de bestaande drie schoolgebouwen van het stedelijk VMBO (Jacob van Maerlantstraat, Hervensebaan en Onderwijsboulevard).

Tot slot

Via de weg van onderwijskundige visie, ruimteprogramma, locatie en financiering is het nu mogelijk het VMBO die impuls te geven die het verdient, die de leerlingen verdienen en die de stad verdient en nodig heeft.

Burgemeester en wethouders van 's-Hertogenbosch,
De secretaris, De burgemeester,

mr. drs. I.A.M. Woestenberg mr. dr. A.G.J.M. Rombouts

Bijlage: intentieovereenkomst doordecentralisatie huisvestingsmiddelen VO-scholen gemeente 's-Hertogenbosch - OMO

De gemeenteraad van 's-Hertogenbosch in zijn openbare vergadering van 25 juni 2013;

gezien het voorstel van burgemeester en wethouders d.d. 28 mei 2013, regnr.1506009;

gelet op de Gemeentewet;

Besluit

1. Te kiezen voor een nieuw sterk stedelijk VMBO en daarvoor nieuwe huisvesting mogelijk te maken.
2. Als locatie voor het nieuwe stedelijk VMBO te kiezen voor het huidige Jeroen Bosch College Rompertsebaan 63 als onderdeel van een onderwijs campus.
3. Voorbereidingen op te starten voor het opstellen van een definitieve overeenkomst met schoolbestuur OMO voor realisatie hiervan binnen de in het raadsvoorstel geschetste kaders t.a.v. budgettaire neutraliteit, gemeentelijke kwaliteitsambities en terugval gebouwen.
4. Een krediet beschikbaar te stellen van €2,5 miljoen voor aankoop van het Cementrum Sint Teunislaan

's-Hertogenbosch,
De gemeenteraad voornoemd,
De griffier,

De voorzitter,

drs. A. van der Jagt

mr. dr. A.G.J.M. Rombouts